

ПРЕПОРЪКИ

Управление и цялостна политическа рамка

Към Министерски съвет и други централни институции:

- *Относно цялостния подход за интеграция на ромите : Отвъд етикетите – по-добро определяне на целите и включване в основните политики*

Необходима е диверсификация на публичните политики въз основа на оценка на нуждите, както по отношение на регионалния и местния контекст, така и на ежедневната култура на едногамните ромски подгрупи: по този начин ще се постигне по-добро определяне на целите / таргетиране. С оглед на постигане на истинско включване в основните политики / мейнстрийминг, мерките не трябва да бъдат насочени към „Ромска интеграция“, а да са фокусирани върху конкретни проблеми на социалното изключване. Целите на политиките трябва да бъдат конкретни проблеми, а не етническа общност. Настоящата препоръка е за смяна на философията при изработването на политики: по-добро определяне на целите и истинско включване; вземане под внимание на предизвикателствата, поставени от някои етнокултурни аспекти / език и култура например/, но не и употребата на етнически стереотипи за бедност и сегрегация.

- *Относно административната и консултативната рамка: Необходима е цялостна реформа.*

През 2013 голям брой ромски организации предложиха нова административна и консултативна рамка за политиките за интеграция на ромите. Тя включва създаване на структура с управленски компетенции /национална агенция или друга структура/ и на нов Консултативен съвет с реалното участие на ромските неправителствени организации. Предложенията досега не са обсъждани с държавните институции поради непрекъснатите промени в последните. Препоръчваме дискусията за новата административна и консултативна рамка на политиките за ромска интеграция да започне с тези предложения.

- *Относно ромското професионално участие: Необходимо е да се предприемат стъпки отвъд медиацията.*

Програмите, осигуряващи обучение и наемане на квалифицирани ромски специалисти в основните професионални сфери, трябва да бъдат промотирани от основните държавни институции и да намират подкрепа от държавния бюджет: учители, лекари, социални работници, специалисти по заетост, полиция и др.

Към ромските организации и лидери:

- *Относно политическото включване: Необходимо е постигане на консенсус и консенсусен формат*

Консенсусна конференция относно ромското политическо включване следва да бъде проведена като форма на активно овластяване: с участието на ромски лидери, активисти, учени в сферата на социалните науки и народни представители. С оглед на факта, че това е мярка за овластяване, събитието трябва да бъде организирано под формата на граждански панел, чрез съвместна работа на коалиция от ромски неправителствени организации /за включване/ и академични институции или think-tank /за предоставяне на опит и знания/

Антидискриминационни препоръки

Към Комисията за защита от дискриминация:

- Проактивност в инициране на разследване на антидискриминационни случаи,
- Да иницира изготвяне на антидискриминационен и антирасистки План за действие, с участието на основните заинтересовани страни - държавните институции, неправителствените организации и други, които да вземат участие както в подготовката, така и в прилагането на националния план.

Към МОН:

- ефективно координиране на институциите на национално и местно ниво за борба със сегрегацията в училище;
- инициране на конференция или събитие, посветено на прилагането на политиките за преодоляване на образователната сегрегация, което да бъде проведено с участието на основните заинтересовани страни – общини, училища, МОН, ромски неправителствени организации;
- разработване на диференцирани стратегии и мерки за намаляване на сегрегацията в градовете и малките населени места, включително превенция на вторичната сегрегация.

Към Народното събрание

- Да иницира законови промени за легализиране на постройки с устойчива конструкция и с жилищно предназначение, в случаи в които това е единственото жилище на собственика, както и разграничаване на подхода при незаконни постройки с жилищно и нежилищно предназначение;

Към Министерски съвет:

- налагане на национален мораториум върху разрушаването на жилища, които са единствени за своите обитатели и предлагане на нормативни промени осигуряващи узаконяването на тези постройки.
- предлагане на законодателни промени, насочени към включване в българското законодателство на международните правила за защита срещу разрушаване и/или принудителното изселване на собствениците, в случаите, в които това е единствено жилище за обитаващите го;
- мониторинг за предотвратяване на дискриминационни действия от страна на местната власт при разрушаването на ромски жилища;
- подкрепа на общините при работата с незаконните поселения

Към общините:

- да не прилагат вече издадените и да спрат издаването на последващи заповеди за разрушаване, свързани с жилищата, които са единствено местообитание за собствениците.
- узаконяване на ромските къщи, които покриват законовите и техническите изисквания за законна сграда.
- предотвратяване, чрез сътрудничество с неправителствени организации и местни лидери, на строежа на нови незаконни постройки в изолирани квартали и осигуряване на подкрепа и участие от страна на ромската общност.

Адресиране на антициганизма

Към Прокуратурата, МВР, СЕМ и други институции:

- Повишаване на капацитета /вкл. наличните служители и тяхното обучение/ на Прокуратурата, полицейските управления, СЕМ и други институции да разпознават и реагират ефективно на всички форми на антициганизъм. Промотиране на етническо разнообразие в публичната администрация, включително и привличане на роми като важна част от процеса.
- С особена важност е създаването на ефективна Национална комуникационна стратегия за промяна на негативните нагласи спрямо ромите, придружена от конкретен план за

действие, с предвидено финансиране, за всяка област, включително жилищната политика, както и ясни индикатори за мониторинг. Тя може да бъде инициирана от КЗД или друга институция.

- Необходима е целенасочена инвестиция от страна на публичните институции и държавния бюджет в действия за формиране на позитивен наратив и нагласи спрямо ромите. Те трябва да включват елементи като:
 - Проекти и програми, насочени към предотвратяване на антициганизма;
 - Обучение на теренни работници /вкл. учители, социални и здравни работници, полицаи и др./ за ефективна работа в ромска общност;
 - Кампании срещу расизма и антициганизма.

Към Управляващите органи на европейски програми:

- Разширяване на тенденцията за използване на Европейските фондове за дейности за борба с антициганизма: не само Оперативните програми, финансирани в рамките на Европейският социален фонд и Европейски фонд за развитие на регионите, но и на Програмата за развитие на селските региони.

Влияние на основните образователни политики върху ромите

Към МОН:

- Да предприеме действия за увеличаване на броя на децата от ромски произход, посещаващи предучилищна и начална училищна степен, чрез дейности, включващи, но не ограничаващи се до:
 - премахване на всички видове такси за обучение в задължителното предучилищно образование в детските градини: напр. чрез подsigуряване на допълнителен ресурс по функция „Образование” в делегираните на общините дейности и въвеждане на забрана за събиране на такси за задължителната предучилищна възраст;
 - въвеждане на целодневна организация в предучилищните класове в училищата;
 - насърчаване на прилагането във всички детски градини на интеркултурно образование и модерни методи за обучение, които са съобразени със спецификата на ромската култура на деца и родители.
- Да подкрепи включващото образование в етнически смесена среда и преодоляване на сегрегацията на т. нар. „ромските“ училища чрез дейности, включващи, но не ограничени до:
 - целенасочено прилагане на анти-сегрегационните текстове от чл. 99 и чл. 62 от ЗПУО: вкл. чрез превенция на формирането на нови сегрегирани паралелки и групи, както и наказания за директори, които не спазват посочените членове;
 - промени в Стандарта за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование, които да ограничат годините на престой в монотична среда и да разширят възможностите за изучаване на интеркултурно образование, вкл. майчин език;
 - насочване на необходимите финансови ресурси за прилагане на политиките за десеграция на местно ниво;
- Да създаде необходимите механизми за превенция на отпадането, за повишаване на обхвата в средно образование и за развитие на училищното образование в селските райони при новата образователна структура: вкл. да подкрепи трансформацията на основни училища от селските райони в обединени, превръщането на повече училища, интегриращи ромски ученици в иновативни училища и др.;

- Да насочи по-голям финансов ресурс към училищата, интегриращи ромски ученици и към училищата, които са единствени в населено място в рамките на системата на делегираните бюджети

Към Народното събрание:

- Да приеме промени в ЗПУО, които да направят предучилищното образование задължително и безплатно от 4-годишна възраст;
- Да приеме промени в ЗПУО, които ограничават годините на обучение в училища с ученици от един етнос в населени места с мултиетническо население

Към Общините:

- Да планират и приложат – в сътрудничество с родителите и ромските неправителствени организации – систематизирани, цялостни действия на общинско ниво за ромска интеграция, включващи :
 - Да премахнат таксите за детски градини или да намалят финансовите бариери пред предучилищното образование
 - Да подпомагат системно и целенасочено училищата, които интегрират ромски ученици: вкл. чрез допълнителните компоненти по формулата за делегираните бюджети
 - Да предприемат необходимите действия за десегрегация на общинско ниво: вкл. закриване / трансформиране на сегрегирани „ромски училища”, превенция на вторичната сегрегация и интеграция на ромските ученици в етнически смесени училища.

Многоаспектно представяне на местен казус - Пловдив

- Необходимо е устойчиво финансиране от държавния бюджет и централните институции, за да се решат базовите проблеми на малцинствата, а финансирането от проекти да е за надграждане и развиване на индивидуалните умения, качества и знания;

- Философията на мислене на местните общински лидери отразява и философията на финансиране, а именно – за интеграцията на ромските общности основно се разчита на финансиране на проектен принцип, което не е гарантирано. При изготвянето на Общинските планове за интеграция на ромите бюджетът следва да бъде разделен на две части: гарантирано финансиране от държавния бюджет, за да се решат базовите проблеми на малцинствата и финансирането от проекти за повишаване на капацитета и за развитие на общността;

- Планът да включва чувствителен към половете подход (джендър политики), за да може адекватно да отразява проблемите на ромските жени и борбата с дискриминацията и насилието, основани на пола, превенцията на ранните бракове и др. Включването на цели и дейности във връзка с промяна на нагласите на широката общественост е също от голямо значение за борбата със стереотипите и негативното отношение;

- Иницирането на дейности за обмен на опит с други държави от ЕС, напр. Испания, които имат успешни политики за интеграция на ромите и в частност на ромските жени ще допринесе за преодоляването на негативните нагласи и стереотипи

- Изготвяне на ясни количествени и качествени индикатори и стандартизирани механизми за мониторинг, както и включването на НПО в изработката и мониторинга на плана. Актуализиране на местната статистическа информация е също от ключово значение за качеството и успеха на интеграционните политики.